

סוכה פרק ראשון סוכה

מד א מוי פ"ד מה"ל
סוכה הלכה ב סג
עשין מג טור ש"ע א"ח
פי תרל סעף ב:

רבינו הגנאל

ודברי ר' יצחק מפורשין
ביבמות בפרק הערל,
דגרסין התם ואלא הא
דאמר רבא מערבתי
שנתגיירי אין בנה צריך
טבילה, וכי תימא משום
דרי יצחק דאמר רב תורה
ורבו מקפידו עליו [תוהו]
רובו שאינו מקפיד עליו
אינו חוצץ, והאמר רב
כהנא לא שני אלא רובו
אבל כולו אע"פ שאינו
מקפיד חוצץ, ומשני שאני
עובר דהיינו רבותי.
שמעתי מינה דהאי רובו
רוב גופו של אדם הוא.
(ו) ואחתי הלכתא גזרו על
רובו שאינו מקפיד להיות
חוצץ, משום רובו המקפיד
שהוא דבר תורה, וכן
מיעוטו המקפיד משום
רובו המקפיד. ונגזרו
נמי על מיעוטו שאינו
מקפיד משום מיעוטו
המקפיד בו, ודחין רובו
שאינו מקפיד ומיעוטו
[המקפיד] גזירה ניהו,
ואין גזרין גזרה לגזירה.
פי המקפיד, כגון שעה
וכיוצא בה שיש דבוק
בכשרו של אדם ומקפיד
עליו להוציאו מעל שטרו,
חוצץ, כדתני כל המקפיד
עליו (ה) להסיר חוצץ
וכל שאינו מקפיד עליו
להסיר אינו חוצץ, ושאיין
(ע) שלש דפנות בו.
הני רבנן שתיין כהלכות
ושלישית אפילו טפה,
ר' שמעון אומר שלש
כהלכתן ורביעית אפילו
טפה. במאי פליגי, רבנן
סברי יש אם להסיר,
פירוש כמסורת הכתיבה
וחסירין הן, בסכת בסכת
ובסוכות הוי כאן ארבע,
דל חד לגופיה פשו להו
ג, שתיים כהלכתן אחתי
הלכתא גרעתי לשלישית
ואוקמתא אטפה. [פי']
הלכתא הא דגרסין בנה
פרק ג' תני אושעיא
יעורא דמן חברייא חמשה
שיעורין [טפח], ואלו
הן שליא ושופר ושדרא
ואיוב ודופן והסוכה.
דתיא שתיים כהלכתן
ושלישית אפילו טפה. ור'
שמעון סבר יש אם למקרא
ולא חיישין לכתובה,
דבסוכות בסוכות בסוכות
קריין, הוי כאן של, דל
חד קרא לגופיה פשו
להו ארבע, שלש כהלכתן
ורביעית אפילו טפה,
אחתי הלכתא, אינו דתי
אושעיא, גרעתי לרביעית
ואוקמתא אטפה. איבעית
אימא כולי עלמא יש אם
למקרא, ואי, הם, ובהא
פליגי תנא קמא סבר סככה
בעיא קרא פשו להו תלת,
ור' שמעון סבר סככה
לא בעיא קרא. איבעית
אימא כולי עלמא יש אם
למסורת, ור' הם, דל חד
לגופיה פשו להו תלת,
תנא קמא סבר כי אחתי
הלכתא למיגרע מהני תלת
חד ולוקמה אטפה, ור'
שמעון כי אחתי לטפיה
אחתי תלת דופן אחיתי
דאית בה טפה. איבעית

דבר תורה רובו ומקפיד עליו חוצץ. י"מ דהלא איירי בשער
אבל צבצר חוץ אפילו מיעוטו שאינו מקפיד וקשה לר"ת
מהא דאמרין פרק הערל (יבמות דף ע"ה. ושם) נכרית מעוברת
שנתגיירי צנה אין לר"ך טבילה ופריך אמאי וכי תימא משום דרבי
יצחק האמר רב כהנא לא שני אלא
רובו ליה לאקשויי דצבצר אפילו משהו
ואפילו אינו מקפיד חוץ ועוד
מדקפידו שיעורא צהליה צמסכת
מקפידות (פ"ט מ"ה) ומיימתי לה צנוף
אלו קשרים (שנת דף ק"ד). על
המדרעתי רש"ב אומר עד לאיסקר
האיטלקי עוד מיימתי התם של צנאים
של תלמידי חכמים מניח אחד חוץ
של צור משני לדנין וצנאים צנוף
דס טעמא (ת"מ: דף ע"ג) דס על צגדו
חוץ וחס טעמא הוא אינו חוץ רב
על צגדו חוץ וחס טעמא מוכר רב
אינו חוץ וא"ת כיון דאחתי הלכתא
לרובו ולא למיעוטו א"כ קרא למאי
אחתי דרשינן צנרו שלא יהא דבר
חוץ צניו לצני המים וי"ל דלצטרך
לצני הסמרים דליתא צפרק קמא
דקדושין (דף כ"ה): **ור"כ** שמעון
סבר יש אם למקרא. כולו מודו
בדרישין מקרא ומסורת דלא על חס
נכתב כן אלא צמילתא דמיכחשי
אהדיי פליגי דמר סבר מקרא עיקר
דלאשכחן ר"ע צריש סנהדרין (דף ד').
דסבר יש אם למקרא וצ"ל כל שעה
(פסחים דף לו.) גבי לחס עוני דרשיש
מקרא ומסורת וצ"ל לולב הגזול (לקמן
דף ל'): תנן ר"ע אומר כשם שלולב
אחד ותאמר אהך כן ק"ך ורשינן
בגמרא (דף ל"ג.) לולב אחד מדמכחי
כפת חסר וי"ו וכן ר"ש דסבר הכא
יש אם למקרא וצ"ל קמא דקדושין
(דף י"ח): גבי צגדו צנה דריש מקרא
ומסורת ומיהו קשה דלרבי עקיבא
דלא דריש התם אלא מקרא לחוד
ואמאי לא דריש תרתייהו כר' שמעון
דלאמרינן צני לחס עוני ועוד אשכחן
ר"ע דסבר יש אם למקרא ולקמן
בסמוך (דף ע"א) מכשיר ר"ע סוכה
צראש הספינה ומוכח שמעמא משום
דקסבר סוכה דיתת ערפי צעין אלמא
לא צעי ג' כהלכתן דחד טעמא הוא

דבר תורה רובו ומקפיד עליו חוצץ ושאינו
מקפיד עליו אינו חוצץ וגזרו על רובו שאינו
מקפיד משום רובו המקפיד ועל מיעוטו
המקפיד משום רובו המקפיד וליגזרו נמי על
מיעוטו שאינו מקפיד משום מיעוטו המקפיד
אי נמי משום רובו שאינו מקפיד^א היא גופא
גזירה ואנן ניקום ונגזרו לגזירה מחיצין
הא דאמרן הניחא^ב לרבי יהודה אלא לר"מ
מאי איכא למימר כי אחתי הלכתא לגוד
ולכוד ודופן עקומה: ושאיין לה שלש דפנות:
תנו רבנן^ג שתיים^ד כהלכתן ושלישית אפילו
טפה ר"ש אומר שלש כהלכתן ורביעית
אפילו טפה במאי קמיפלגי רבנן סברי יש
אם למסורת ור' שמעון סבר^ה יש אם למקרא
רבנן סברי יש אם למסורת^ו בסכת בסכת
בסכות הרי כאן ארבע דל חד לגופיה פשו
להו תלתא שתיים כהלכתן ואחתי הלכתא
וגרעתה לשלישית ואוקמה אטפה ר' שמעון
סבר יש אם למקרא בסכות בסכות
בסכות^ז הרי כאן שש דל חד קרא לגופיה
וגרעתה לרביעית ואוקמתה אטפה ואי
בעית אימא דכולי עלמא יש אם למקרא
והכא בהא קמיפלגי מר סבר^ח סככה בעיא
קרא ומר סבר סככה לא בעיא קרא ואיבעית
אימא דכולי עלמא יש אם למסורת והכא
בהא קמיפלגי מ"ם כי אחתי הלכתא לגרע
ומ"ם כי אחתי הלכתא להוסף ואיבעית
אימא דכולי עלמא כי אחתי הלכתא לגרע
ויש אם למסורת והכא^ט בדורשין תחילות
קמיפלגי מ"ם דורשין תחילות ומ"ם אין
דורשין תחילות רב מתנה אמר טעמיה דר"ש
מהכא^י וסוכה תהיה לצל יומם מחורב
ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר ואתו טפה
היכן מעמידו אמר רב מעמידו כנגד היוצא
אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב
ויעמידנו

דבר תורה. הלכה למשה
מסיני צמורה שבעל פה
רובו רובו רובו רובו
שגורו ש"ס י"ז דבר
החוצץ כגון דס יש דין
ועיני יש חפסי יש או
שקטרו רובו אחת אחת
(ט"ו) ומקפידו עליו.
שמעון על לכתן זה
צבראש (ט"ט) ושאינו
מקפידו עליו. הוי כגופו
ואע"פ דהוי צבצו לא
חיי' (ט"ט) וליגזרו נמי
על מיעוטו שאינו
מקפיד משום מיעוטו
המקפיד. דמיו להדי,
דהאי לוי מקפיד והאי
אינו מקפיד. אי נמי גזרו
מ"ו משום רובו שאינו
מקפיד. דמיו להדי,
דהאי מיעוט והאי מיעוט
(ט"ט) היא גופא גזירה.
משום רובו המקפיד
לחתי ניקום ורנן לגזירה.
הא דאמרין כוליה הש"ס
שלין גזרין גזירה לגזירה,
מהאי קרא נפקא ושמרתם
את משמתי (ויקרא י"ח)
עשו משמרת, כלומר גזירה,
ולא למשמתי, למורת, ולא
משמרת למשמרת, שלא
יעשו גזירה לגזירה (ביצה
ב"ב). שתיים. לפנות של
סוכה כהלכתן. גלגומת,
ושלישית אפילו טפה.
כדור י' טפחים (סנהדרין
ד'.) יש אם למסורת.
כמה שממטה כח על
תיבה למשה חטו לייסין
לזרעה ולא לפי המקרא

סוכה ומסופות וצחים מ. ד"ה לא נכרעה ומסופות נדה טו. ד"ה לא ומסופות פסחים לו. ד"ה ענין:
בדורשין תחילות קמיפלגי. ומשמע דלכולי עלמא סככה לא צעי קרא ואפילו הכי דל חד לגופיה ולא מוקמינן ליה למנינא למאן
דלא דריש תחילות ולא כמו שפי' הקונטרס צריש סנהדרין (דף ג'): גבי תלתא אלהים כמידי צפרשה דפי' אין דורשין תחילות משום
דלצטרך למומחה ועוד קשיא לפי' למאי דמסיק התם דלכולי עלמא אין דורשין תחילות ואמר (ט) ליה ר' יאשיהו א"כ נכתבו קרא אל השופט דלי
משופט לא הוי דיעינן מומחה כמו שפי' שם בקונטרס עמנו ור' (י) (יוחנן) (עלמנו) לינשא דעלמא נקט כדאמרני אינשי מאן דאית ליה דינא
ליקרב לגבי דינא הרגיל ולא לגבי הדינו וכיון דמשופט לא ממעט הדינו א"כ הוי אחתי למנינא אלא דהאי אפילו לא צטרך למומחה אפילו
הכי דל חד לגופיה דלין דרשינן תחילות וכל הני דצריש סנהדרין (דף ד') דקרנות קרנת לטופפות ועטרפת עשרה כהני דסוף פרק קמא
דסנהדרין (דף ד') זריך לוקמה דרשינן כולו למנינא ולא אמרינן דלין דורשין תחילות: **וּסְכַּוְחָה** תהיה צ"צ. כירושלמי אמרינן טעמא
דר"ש מן הדא קרייה וסוכה תהיה ללל יומם מחורב הרי אחת למחסה ולמסתור הרי שנים מזרם וממטר שנים ורבנן אמרי מזרם וממטר אחת:
ויעמידנו

(מכות ג') שנתמרה תמינתו לכתבו סוכה (סנהדרין ד'). יש אם למקרא. כמר קרייה חליץ דהאי עיקר (ט"ט). דכולי עלמא
יש אם למקרא. וכי מלית חד בסכות לגופיה פשו להו ארבעה (ט"ט). סככה בעיא קרא. פשו ג' או דפנות וגרעתי
הלכתא לשלישית. ור"ש סבר סככה לא צעי קרא. דמקרא דמנינן לגופיה נפקא, דהא צלל סככה לא מוקיף סוכה (ט"ט).

א) עירובין ד': בימות
עמ. מדה סו: (ג) יבילה
ג. ושי"ן, א) ונעיל ה:
ושי"ן, ד) ושי"ן שבת לו,
א) לקמן ז': סנהדרין ד'
מדה בו. [מוספי ספי"א],
א) [קדושין י"ח: ושי"ן,
א) ושי"ן דפני לא אוקרי
סוכה מ"מ מיתורא דקרא
ילפינן לדפני ע"י רש"י
לקמן י'. צמסנה ד"ה
כשרין, ח) [סנהדרין ד':
ט) [סנהדרין ג': א) כס"א:
א) לקמן י"ח: א):
ג) ושי"ן דרי"ג, ג) [גזיל
דלמנות, ח) [גזיל דמנות,
א) ושי"ן ל"ה, ט) ושי"ן
יימנן.

תורה אור השלם

1. (מב) בסכת תשוב
שבעת ימים כל האורח
בישראל ישבו בסבת:
(מג) למען ידעו דרתיכם
פי בסבות הושבתי את
בני ישראל בהוציא
אותם מארץ מצרים אני
י' אלהיכם:
ויקרא כג מב מג
2. וסכה תהיה לצל
יומם מחורב ולמחסה
ולמסתור מזרם וממטר:
ישעיהו ד ר

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ועל מיעוטו
וכי בספקה הס"י ואח"כ
מ"ה וכל גזרה: (ב) הוי'ם
ד"ה ור' שמעון ור'
דקראמרין כההיא שמעמא
דריש שמעון ורבנן
במילאיל דפליגי דרבי
עקיבא:

מוסף רש"י

דבר תורה. הלכה למשה
מסיני צמורה שבעל פה
רובו רובו רובו רובו
שגורו ש"ס י"ז דבר
החוצץ כגון דס יש דין
ועיני יש חפסי יש או
שקטרו רובו אחת אחת
(ט"ו) ומקפידו עליו.
שמעון על לכתן זה
צבראש (ט"ט) ושאינו
מקפידו עליו. הוי כגופו
ואע"פ דהוי צבצו לא
חיי' (ט"ט) וליגזרו נמי
על מיעוטו שאינו
מקפיד משום מיעוטו
המקפיד. דמיו להדי,
דהאי לוי מקפיד והאי
אינו מקפיד. אי נמי גזרו
מ"ו משום רובו שאינו
מקפיד. דמיו להדי,
דהאי מיעוט והאי מיעוט
(ט"ט) היא גופא גזירה.
משום רובו המקפיד
לחתי ניקום ורנן לגזירה.
הא דאמרין כוליה הש"ס
שלין גזרין גזירה לגזירה,
מהאי קרא נפקא ושמרתם
את משמתי (ויקרא י"ח)
עשו משמרת, כלומר גזירה,
ולא למשמתי, למורת, ולא
משמרת למשמרת, שלא
יעשו גזירה לגזירה (ביצה
ב"ב). שתיים. לפנות של
סוכה כהלכתן. גלגומת,
ושלישית אפילו טפה.
כדור י' טפחים (סנהדרין
ד'.) יש אם למסורת.
כמה שממטה כח על
תיבה למשה חטו לייסין
לזרעה ולא לפי המקרא

(מכות ג') שנתמרה תמינתו לכתבו סוכה (סנהדרין ד'). יש אם למקרא. כמר קרייה חליץ דהאי עיקר (ט"ט). דכולי עלמא
יש אם למקרא. וכי מלית חד בסכות לגופיה פשו להו ארבעה (ט"ט). סככה בעיא קרא. פשו ג' או דפנות וגרעתי
הלכתא לשלישית. ור"ש סבר סככה לא צעי קרא. דמקרא דמנינן לגופיה נפקא, דהא צלל סככה לא מוקיף סוכה (ט"ט).

בדורשין תחילות קמיפלגי. ומשמע דלכולי עלמא סככה לא צעי קרא ואפילו הכי דל חד לגופיה ולא מוקמינן ליה למנינא למאן
דלא דריש תחילות ולא כמו שפי' הקונטרס צריש סנהדרין (דף ג'): גבי תלתא אלהים כמידי צפרשה דפי' אין דורשין תחילות משום
דלצטרך למומחה ועוד קשיא לפי' למאי דמסיק התם דלכולי עלמא אין דורשין תחילות ואמר (ט) ליה ר' יאשיהו א"כ נכתבו קרא אל השופט דלי
משופט לא הוי דיעינן מומחה כמו שפי' שם בקונטרס עמנו ור' (י) (יוחנן) (עלמנו) לינשא דעלמא נקט כדאמרני אינשי מאן דאית ליה דינא
ליקרב לגבי דינא הרגיל ולא לגבי הדינו וכיון דמשופט לא ממעט הדינו א"כ הוי אחתי למנינא אלא דהאי אפילו לא צטרך למומחה אפילו
הכי דל חד לגופיה דלין דרשינן תחילות וכל הני דצריש סנהדרין (דף ד') דקרנות קרנת לטופפות ועטרפת עשרה כהני דסוף פרק קמא
דסנהדרין (דף ד') זריך לוקמה דרשינן כולו למנינא ולא אמרינן דלין דורשין תחילות: **וּסְכַּוְחָה** תהיה צ"צ. כירושלמי אמרינן טעמא
דר"ש מן הדא קרייה וסוכה תהיה ללל יומם מחורב הרי אחת למחסה ולמסתור הרי שנים מזרם וממטר שנים ורבנן אמרי מזרם וממטר אחת:
ויעמידנו

אימא כולי עלמא כי אחתי הלכתא למיגרע, והכא בדורשין תחילות קמיפלגי, פירוש הא קרא חזא דאוקמתא
לגופיה, ור' שמעון סבר דרשינן ליה, ותנא קמא סבר לא דרשינן ליה. רב אמר טעמיה דר' שמעון מהכא, זה היה
קבלה בדינו ומצאנו מפורש בחלמוד ארץ ישראל רבנן דקיסרי שמעין טעמיהו דרבנן וטעמיה דר' שמעון מהדין
קרא, וסוכה תהיה לצל יומם מחורב, (למחסה ולמסתור) הרי אחת למעלה בסככה, למחסה ולמסתור, הרי שתיים
לדפנות, מזרם וממטר, רבנן אמרי אחת רבי שמעון אמר שתיים. אותו טפה היכן מעמידו, רב אמר, כנגד היוצא,

א) נראה דר"ל דלחתי הלכתא ליה דרוב גופו של אדם ומקפיד עליו חוץ. (ג) שנתמרה שם ליתא למינת להסירו חליץ דרבינו גרס סם.